

ZÁRÓVIZSGA TÉTELEK

Földrajz BSc szak

A záróvizsgán a hallgatónak bizonyítania kell, hogy ismeri az adott tételhez kapcsolódó alapfogalmakat, folyamatokat, azokat tudja értelmezni, tisztában van a témával összefüggő környezeti-társadalmi-gazdasági hatásokkal és következményekkel, illetve tud – ha vannak – magyarországi vonatkozásokat is említeni.

1. A Föld szerkezete és belső folyamatai. A lemeztectonika és kísérő jelenségei: földrengések, vulkanizmus és izosztázia.
2. Kőzettípusok és a hozzájuk kapcsolódó természetföldrajzi folyamatok. Üledékképződés, karsztosodás, lepusztulási formák. A különböző ásványi nyersanyagok hasznosíthatósága.
3. A légkör felépítése és főbb jellemzői. A légköri folyamatok és jelenségek. Ciklonok, anticiklonok, frontok.
4. Zonalitás a Földön. Okok és következmények. A talajtakaró, az élővilág és a felszínformáló folyamatok övezetessége.
5. A víz felszínformáló tevékenysége. A felszíni vizekkel kapcsolatos mennyiségi és minőségi kérdések, és ezek vizsgálati módszerei. Az antropogén beavatkozások jelentősége.
6. A szél felszínformáló tevékenysége. Homokmozgás és löszképződés. A homok- és löszterületek társadalmi hasznosíthatóságának kérdései.
7. A felszín alatti vizek jelentősége, mennyiségi és minőségi problémák. A vízvédelem kérdései.
8. A talajképző tényezők és folyamatok. Hazánk főbb genetikai talajtípusai. A talajokkal kapcsolatos környezeti problémák és ezek vizsgálati módszerei.
9. Európa nagyrégiói és a közöttük kimutatható természeti és társadalmi különbségek. Szerkezet, klíma, élővilág, gazdasági fejlettség, népsűrűség, etnika, vallás. Környezeti és társadalmi konfliktusok Európában.
10. Magyarország természetföldrajzi egységei, természeti erőforrásai és környezeti konfliktusai.
11. Földrajzi információk gyűjtése és feldolgozása. Mintavétel, adatgyűjtés statisztikai elemzések, térbeli adatok feldolgozása és megjelenítése.
12. Földmegfigyelési és geoinformatikai módszerek alkalmazása a környezeti és társadalmi problémák vizsgálatában. Adatforrások, térbeli felbontás, raszteres és vektoros adatok. A pontszerű adatoktól a térbeli adatbázisokig.
13. A geopolitika szerepe, főbb képviselői. A bipoláris korszak jellemzői, napjaink geoökonómiája. A nemzetállamok kialakulása, típusaik. Nemzetközi szervezetek és integrációk, az Európai Unió létrejötte és működése.
14. A világ népességének földrajzi kérdései. A népesség számának változása, a népsűrűség, a népesség nem-, kor-, gazdasági aktivitás-, nyelv-, vallás- és emberfajta szerinti összetétele.
15. A település fogalma, típusai. A települések közötti kapcsolatok, a Christaller modell és jelentősége. Az urbanizáció területi különbségei, ciklusai. Mendöl Tibor funkcionális morfológiája és az alföldi mezőváros szerkezete.
16. A modern világgazdaság létrejötte, az iparosodás, az ipari tömegtermelés korszaka és a globális gazdaság létrejötte, működése. A világgazdaság földrajzi jellemzői, természeti környezetre gyakorolt hatása az egyes korszakokban.

17. Az ipar természeti és társadalmi telepítő tényezői, illetve ezek változása a globális gazdaságban az 1970-es évek világgazdasági fordulata után.
18. Magyarország népesség- és településföldrajza. A természetes szaporodás, a belső és külső vándorlások a 20. és a 21. században. A városok, falvak és szórványtelepülések típusai és átalakulásuk.
19. A turizmus rendszere, hazai és nemzetközi helyzete, folyamatai. A főbb turizmusfajták és jellemzőik. A turizmus hatása a társadalomra, a gazdaságra és a környezetre.
20. A globális környezeti problémák és azok társadalmi vonatkozásai. Az ózonlyuk, a vízzel kapcsolatos konfliktusok, a talajdegradáció, a légszennyezés, a biodiverzitás csökkenése.
21. A természetes klímaváltozások háttere. A globális felmelegedés okai, természeti és társadalmi következményei.
22. A migráció globális és lokális folyamatai, okai, típusai. A migráció kapcsolata a természeti, környezeti, gazdasági és politikai tényezőkkel.
23. A világ energiagazdasága. Az energiaigények növekedése, az egyes energiahordozók felhasználásának helyzete. A megújuló energiahordozók kiaknázásának, felhasználásának természeti és társadalmi feltételei, lehetőségei, problémái.
24. A mezőgazdaság és a világnépesség élelmezésének természeti és társadalmi kihívásai a 21. században.